

Òpera a la fresca! **LA FORZA DEL DESTINO**, de Giuseppe Verdi

Divendres, 3 de setembre a les 21 h h. Plaça porxada del Cèntric Espai Cultural

Òpera en 4 actes. Cantada en italià. Duració aproximada 2h 41' (161 minuts)

Enregistrada al 2008 al Festival de Viena Staatsoper

EQUIP CREATIU

Director musical	Zubin Mehta
Director	David Pountney
Director de vídeo	Karina Fibich
Merstre del Cor	Thomas Lang

EQUIP ARTÍSTIC

Donna Leonora	Nina Stemme
Don Carlo di Vargas	Carlos Álvarez
Don Alvaro	Salvatore Licitra
Marchese di Calatrava/	
Padre Guardianocello	Alastair Miles
Fra Melitone	Tiziano Bracci
Preszosilla	Nadia Krasteva

elprat.cat/centric

Ajuntament del
Prat de Llobregat

Amb la col·laboració de:

A la dècada del 1860 Giuseppe Verdi ja era considerat pels italians i la resta del món com el compositor viu més important, amb permís de la trajectòria ascendent de Richard Wagner, i tot just continuava recollint els èxits de la seva trilogia popular, formada per *Rigoletto*, *Il trovatore* i *La traviata*.

El mestre de Busseto compaginava la seva nova faceta política des de principis del 1860 al nou parlament italià amb un cert relaxament compositiu, després del que ell mateix definia com els "anys de galeres", on va treure a la llum més d'una vintena de títols en menys de dues dècades. Així que va restar un parell d'anys de "vacances" abans no li oferiran un nou encàrrec des del Teatre Imperial (l'actual Mariinsky) de Sant Petersburg. Així va proposar la posada en escena de la novel·la del Duc Rivas, màxim exponent de la literatura espanyola del segle XIX.

Malgrat que a finals de 1861 l'òpera ja estava acabada no la va poder estrenar, ja que la soprano que havia d'estrenar el rol de Leonora, Caroline Barbot, va caure malalta (la primera al projecte, Angelina Bosio, va morir el 1859), i davant la incertesa de deixar en mans d'una substituta la difícil empresa va optar per posposar l'estrena fins a l'any següent. Aquest fet i la freda acollida per part de sectors del públic rus (seguidors de Wagner i dels nacionalistes russos com Balakirev) van assentar les bases de la fama d'òpera maldita que acompanyaria a *La forza del destino* al llarg de més d'un segle, fins i tot amb morts a l'escenari com la del baríton Leonard Warren que moriria al Metropolitan de Nova York mentre cantava el paper de Carlos.

Tampoc el llibret es deslliura de "La força del destí". Després de la tèbia acollida de l'estrena, Verdi encarregaria una versió revisada i menys ombrívola al seu llibretista predilecte, Francesco Maria Piave, responsable del llibret de la premiere, que aquest no va poder complir, ja que va emmalaltir i no tornaria a treballar fins a la seva mort en 1876. Així el compositor encarregaria a Antonio Ghislanzoni, qui seria també el futur llibretista de *Aida*, la versió que s'estrenaria a La Scala de Milà el 1869 i que és la que es representa habitualment.

La forza del destino és, en paraules del propi compositor, la primera de les seves "òperes modernes", que es completarien amb *Don Carlos*, *Aida* i, després de més de

15 anys de pausa, les fantàstiques *Otello* i *Falstaff*. Ens trobem amb un autor en plena maduresa i amb un sentit dramàtic que no fa res més que millorar amb els anys. Verdi s'allibera del jou de les òperes del *Bel canto* i les seves estructures tancades. A *La forza* els recitatius són moments d'una tensió dramàtica evident, i les àries mostren tant els sentiments com emfatitzen les accions dels personatges. A més *La forza* conté números musicals poc habituals com el duet Leonora-Guardiano (soprano-baix) o el fet que els dos protagonistes canten junts només al primer i quart acte.

Musicalment *La forza* és un festival en tota regla, començant des de la primera (de fet les tres primeres) nota. La crida famosa del destí, amb què comença la fantàstica obertura, ens trasllada a una altra fita de la història de la música com és l'inici de la cinquena de Beethoven. La instrumentació brilla com poques vegades amb soli meravellosos de clarinet, cello i acompanyaments exquisits com les dues arpes. També el paper del cor és important, així com el tractament que fa dels temes religiosos, amb moments sublims on intuïm el que seran altres creacions com la *Desdèmona* del seu futur *Otello*. També hi ha però, temps per l'humor que tornarem a visitar a la seva darrera òpera, *Falstaff*, a un tercer acte que va concebre com d'equilibri entre els moments dramàtics i còmics, tenint el model del seu estimat Shakespeare com a guia. Verdi desfà el cabdell d'una trama impossible amb la seva genialitat i maduresa, donant sentit a una trama excessiva com poques i malgrat tot creïble gràcies al treball del músic italià.

LA FORZA DEL DESTINO

El Marquès de Calatrava que va perdre la seva dona i un fill, viu a Sevilla amb els seus dos fills Carlos i Leonora. La jove ha dedicat tota la seva vida al seu pare i la devoció per la verge Maria. Tot canvia, però quan coneix el jove Álvaro, descendent d'una família noble amb pare espanyol i mare inca. El marquès no veu amb bons ulls la relació amb el jove mestís.

Acte I

Leonora i Don Álvaro volen fugir plegats. El marquès vigilant vol impedir que marxin i quan es troba amb el jove, aquest llença a terra la seva pistola, disparant-se accidentalment i provocant la mort del marquès. Aquest maleeix la seva filla abans

de traspasar. Álvaro i Leonora se separen en la fugida, i el jove noble creu que la seva estimada és morta, mentre que ella pensa que ell a ha tornat a la seva Amèrica natal. Per altra banda Carlos, el fill del marquès, es conjura per tal de venjar la mort del seu pare, i busca la parella fugitiva sense descans.

Acte II

Don Carlos arriba a Hornachuelos disfressat d'estudiant. Leonora, s'ha vestit d'home per passar inadvertida i reconeix al seu germà. Preziosilla, una gitana jove, augura un final funest pel jove Carlos mentre que el Padre Guardiano accepta acollir a Leonora al seu monestir, vivint a una ermita propera.

Acte III

Don Álvaro i Don Carlos, sense saber-ho i ocultant les seves identitats, coincideixen a l'exercit espanyol combatent a Itàlia. Don Álvaro salva la vida de Don Carlos en una ocasió i aquests es juren fraternitat eterna. Quan a una batalla Don Álvaro queda malferit, aquest pensant que ha arribat el seu final, confia les seves partences a Don Carlos. El fill del marquès obre la petita capsula del seu company i descobreix un retrat de Leonora. La venjança encara és possible.

Quan Don Álvaro es restableix de les seves ferides, Don Carlos li diu que coneix la seva identitat i que la seva germana és encara viva. Quan els joves s'enfronten, els companys soldats els separaran. Don Álvaro devastat, afirma que si aconsegueix sortir-se'n amb vida, ingressarà a un monestir per fer-se monjo. Preziosilla intenta divertir la tropa, mentre un frare, Don Melitón, avorreix a tothom amb un sermó. Tots acaben cantant, lloant la noble i arriscada vida militar.

Acte IV

Anys després, Els joves militars han tornat a Espanya. Don Álvaro ara es monjo al mateix monestir on a la seva ermita viu amagada Leonora, encara que ella no ho sap. Però un dia arribarà Don Carlos per cobrar-se la seva venjança. Don Álvaro defuig l'enfrontament, però quan Carlos es burla de la seva condició mestissa, aquest accedeix a lluitar i fereix Don Carlos mortalment.

Sola al seu ermitori, Leonora prega perquè la pau regni al món quan arriba el Pare Rafael (Don Álvaro) pregant-li que ajudi al ferit. La parella es reconeix a l'instant i ella intenta ajudar el seu germà. Aquest, però l'apunyala abans de morir. Leonora, el Pare Guardiano y Don Álvaro preguen mentre que la jove expia. Don Álvaro queda resignat davant *La forza del destino*.